

Jačanje Arhiva

Digitalno naše svagdašnje

7. - 11. lipnja 2021.

Međunarodni tjedan arhiva

7. – 11. lipnja 2021.

programska knjižica

Hrvatsko arhivističko društvo

Zagreb, 2021.

Sadržaj

Međunarodni dan arhiva	3
Arhivska djelatnost	5
Programi arhivskih ustanova	
Hrvatski državni arhiv	9
<i>Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskoga rata</i>	
Državni arhiv u Bjelovaru	11
Državni arhiv u Dubrovniku	12
Državni arhiv u Gospiću	14
Državni arhiv u Karlovcu	15
Državni arhiv u Međimurju	16
Državni arhiv u Osijeku	17
Državni arhiv u Pazinu	20
Državni arhiv u Rijeci	21
<i>Pomorski povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka</i>	
Državni arhiv u Sisku	23
Državni arhiv u Slavonskom Brodu	24
Državni arhiv u Splitu	25
Državni arhiv u Šibeniku	27
Državni arhiv u Varaždinu	28
Državni arhiv u Virovitici	29
Državni arhiv u Vukovaru	30
<i>Institut društvenih znanosti Ivo Pilar – područni centar Vukovar</i>	
<i>Veleučilište Lavoslav Ružička Vukovar</i>	
Državni arhiv u Zadru	32
Državni arhiv u Zagrebu	33
Hrvatski muzej naivne umjetnosti	34
Hrvatsko arhivističko društvo	36
Međunarodno arhivsko vijeće	37

Međunarodni dan arhiva

Međunarodni dan arhiva – 9. lipnja – u svijetu se obilježava od 2008. godine, a u Hrvatskoj je prvi puta obilježen 2009. Navedeni je datum izabran u sjećanje na dan osnutka Međunarodnoga arhivskog vijeća (The International Council on Archives – ICA) 1948. godine. Ta je međunarodna stručna udruga posvećena učinkovitom upravljanju zapisima te očuvanju, zaštiti i korištenju svjetske arhivske baštine stručnom suradnjom arhivskih i drugih stručnjaka za upravljanje zapisima diljem svijeta. Arhivi stoga svake godine taj dan – a posljednjih nekoliko godina, također na inicijativu ICA – cijeli tjedan odgovarajućim programima nastoje sa svojim postojanjem i djelovanjem upoznati i senzibilizirati lokalne, područne i nacionalne zajednice u kojima djeluju, a Međunarodno arhivsko vijeće sveukupnu svjetsku javnost pokušava upoznati s arhivskom baštinom i suvremenim zapisima (koji će to također jednom postati), koji su povjereni na skrb arhivskim stručnjacima.

Hrvatsko arhivističko društvo koordinator je programa Međunarodnoga dan arhiva u Hrvatskoj, a prigodnim programima taj *Dan/Tjedan* obilježavaju sve arhivske ustanove u okviru javne arhivske službe, kao i resorno Ministarstvo kulture i medija RH. Ove su godine u obilježavanje uključene i druge informacijske i baštinske ustanove: od srodnih strukovnih udruga (Hrvatsko muzejsko društvo, Hrvatsko knjižnično društvo i dr.), informacijskih i komunikacijskih odjela visokoškolskih ustanova, baštinskih ustanova (muzeja, knjižnica i dr.) do središnjih znanstvenih i informacijskih ustanova kao što su Nacionalna i sveučilišna knjižnica te Hrvatski leksikografski zavod *Miroslav Krleža*. Premda su vrata arhivâ i drugih srodnih ustanova uvijek otvorena korisnicima različitih profila, toga se dana svi građani pozivaju na dodatno svečarsko praćenje naših programa kao neobavezni posjetitelji (u uvjetima pandemije COVID-19 barem virtualni posjetitelji!) i pratitelji prigodnih izložbi, predavanja, radionica, skupova, predstavljanja izdanja te drugih promotivnih aktivnosti, ove godine organiziranih mahom u digitalnome okruženju.

Međunarodni dan arhiva u Hrvatskoj se ove godine obilježava zajedničkom temom *Digitalno naše svagdašnje* koja je na tragu i korespondira s temom Međunarodnoga arhivskog vijeća: *Jačanje arhivâ (Empowering Archives)*.

O pojmove *digitalno* i *digitalizacija* svakodnevno se spoticemo na svakome koraku svoga poslovnog, privatnog, društvenog, medijskog i raznog drugog životnog prostora. Arhivi u tom kontekstu nisu nikakva iznimka. Dapače, po prirodi svoga posla (obradi i upravljanju informacijama) još su više upućeni na navedena postupanja, ali u širem informacijskome smislu nego što je puko pretvaranje zapisa iz jednoga medija u drugi, odnosno u širem smislu dugotrajnoga očuvanja digitalnoga i digitaliziranoga gradiva. Navedeni koncepti i postupanja u suvremenim su zajednicama imperativ današnjega vremena, ali poprimaju dodatne konotacije, smisao i težinu, pa čak i obvezu društveno odgovornih dionika, u vremenu globalne pandemije izazvane koronavirusom. Sve smo to imali u vidu prilikom promišljanja ovogodišnje teme, posebno zbog toga što je tijekom ove godine većina arhivâ, kao i drugih javnih službi i ustanova, u velikoj mjeri funkcionirala maksimalno kreativno koristeći se digitalnim medijima za plasiranje svojih sadržaja te na taj način obavljala svoju javnu funkciju (a čini se da će tako i nastaviti). Istina, naslov je pomalo autoironičan, gotovo oksimoronski, osobito iz razloga što smo kao uža zajednica cijelo to digitalno okruženje možda početno doživjeli opterećujuće: zahtijevalo je nova znanja i vještine, ali prije svega smo se, zajedno s našim korisnicima i poslovnim suradnicima, navikavali na nove koncepte. Tema je zamišljena kao okvir

kojim se predstavljaju različiti sadržaji: prezentiranje digitaliziranih fondova i zbirki gradiva, promišljanje o digitalizaciji kao sigurnosnom i zaštitnom postupku, o digitalizaciji kao doprinosu dostupnosti, moguće i kao prisjećanje na početne pokušaje i pogreške te ukazivanje na posljedični napredak, predstavljanje raznosvrskih virtualnih radionica, propitivanje pohrane i načina upravljanja digitalnim sadržajima, povezivanje digitaliziranoga gradiva sa značajnim događanjima/obljetnicama lokalne sredine ili pak ukazivanje na dobre primjere međuinstitucijske suradnje u tom kontekstu.

Hrvatsko arhivističko društvo i ove će godine prirediti i distribuirati likovno rješenje najave Međunarodnog dana arhiva u Hrvatskoj 2021. te distribuirati digitalnu programsku knjižicu s podacima o svim događanjima kojima arhivske i druge ustanove u Hrvatskoj ove godine obilježavaju taj dan.

Dr. sc. Silvija Babić, arhivska savjetnica
predsjednica Hrvatskoga arhivističkog društva

Arhivska djelatnost

Arhivska je djelatnost u društvu imala svoj povijesni razvoj u kojemu je mijenjala naglaske na pojedine aspekte svoje uloge. Čuvanje isprava za dokazivanje prava i povlastica naglašavalo je imovinsko-pravnu stranu ove djelatnosti, čuvanje dokumenata uprave i pravosuđa isticalo je političko-upravni aspekt, a čuvanje zapisa za povijesna i druga istraživanja omogućavalo je dokazivanje nacionalnih interesa. Čuvanje pak sveobuhvatnoga arhivskoga gradiva kao memorije ukupne zajednice trajno uokviruje temeljnu baštinsku zadaću arhivske djelatnosti.

Povijesni je razvoj dakle naglašavao pojedine aspekte te djelatnosti, a postupno se oblikovala i javna arhivska služba i definirane su njezine funkcije kao servisa države i građana. Ona danas svojim djelovanjem na području zaštite, preuzimanja, prikupljanja, obrade, čuvanja i korištenja arhivskoga gradiva, odgojno-obrazovnih i kulturnih aktivnosti, interdisciplinarne i interinstitucionalne suradnje ima presudno važnu javnu ulogu i upravlja važnim procesima u interesu zajednice. Time trajno utječe na proces oblikovanja javne memorije i u Hrvatskoj. Arhivistički rad stoga treba promatrati u kontekstu širem od samog područja kulture i treba razlikovati njegovu ulogu i njegove rezultate u javnom i privatnom sektoru. Arhivska djelatnost i arhivska struka pri tome u prvom redu moraju biti podložne imperativu istine i imperativu općeg javnog dobra ne zanemarujući, dakako, i pojedinačno privatno dobro te nastojeći da ta dva dobra ne budu u koliziji.

Javna je arhivska služba ipak samo jedan segment djelovanja struke koju nazivamo arhivskom. Na međunarodnome planu postoji niz različitih pristupa i modela arhivske službe koji obuhvaćaju javne i privatne stvaratelje, imatelje i korisnike arhivskoga gradiva najrazličitije provenijencije. Divergentnost arhivske službe, arhivskoga djelovanja ili arhivske teorije i prakse najlakše se može uočiti sagledavajući članstva i djelovanje Međunarodnog arhivskog vijeća, osobito kroz rad njegovih pojedinih sekcija (ICA Professional Sections). U tom širokom prostoru svoje mjesto imaju javni nacionalni i drugi arhivi na različitim razinama, ali jednako tako postoji interes i za privatnim arhivima čija je zadaća prikupljanje, zaštita, čuvanje, stručna obrada zapisa i pružanje informacija i usluga na temelju tih zapisa.

U Hrvatskoj glavninu arhivske djelatnosti obavlja javna arhivska služba. U okolnostima stabilnih društava javna arhivska služba uobičajeno redovito brine za gradivo državnih, područnih i lokalnih političkih tijela i javnih ustanova. U tranzicijskim okolnostima javna arhivska služba, osim brige za gradivo tih tijela i ustanova, jedina može imati snagu i potencijale temeljem kojih može voditi brigu o ukupnoj memoriji naroda ili države, odnosno zajednice narodâ ili državâ. To je osobito važno na onim prostorima koji su imali turbulentnu povijest protkanu trajnom tranzicijom i mijenama. Iznimno je važno to osvijestiti danas, kad već neko vrijeme i u međunarodnome prostoru preteže stav da osim javnoga gradiva memoriju narodne i političke zajednice čini ono što možemo nazvati sveobuhvatnim arhivom; što uvelike obuhvaća i privatno gradivo razasuto kod različitih posjednika. Važnost arhivskoga gradiva privatnog karaktera sve se više naglašava i u arhivskoj teoriji i praksi zemalja Europske unije i šire. Suvremenim umrežavanjem informacija stvaraju se novi okviri „lokalnih, regionalnih i nacionalnih memorija i povijesti, ali također povijesti i identiteta političkih, religijskih i drugih društvenih skupina, kao i živih povijesti pojedinaca i obitelji“¹. Sve su to segmenti jedne cjelovite

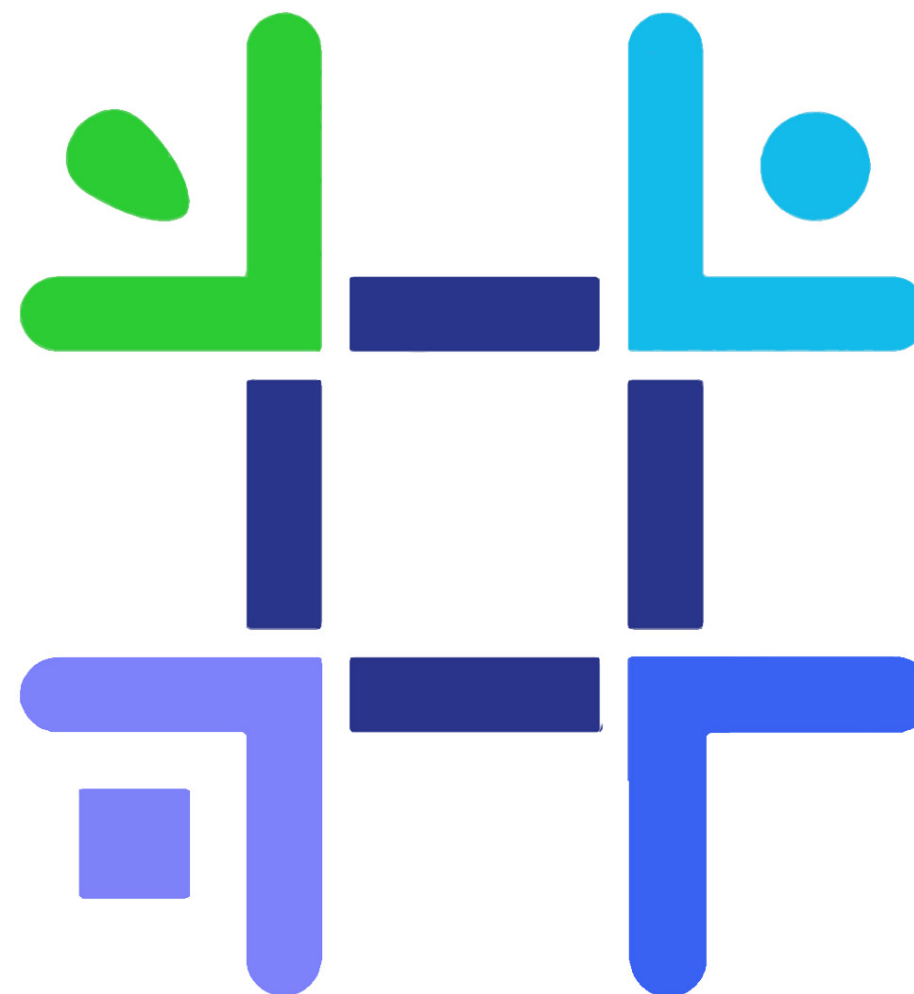
¹ *Report on archives in the enlarged European Union*, u: KETELAAR, Eric. Hrvatsko arhivsko zakonodavstvo i praksa: između sna i jave. // Arhivski vjesnik, 51 (2008), str. 129-148., ovdje str. 134.

memorije i povijesti koja se najbolje može očuvati, istraživati i prezentirati samo na temelju koncepta sveobuhvatnoga arhiva.

Međutim, već su neko vrijeme javni resursi na kojima se temelji oblikovanje identiteta, znanja, kulture i baštine postali predmetom interesa ekonomskoga menadžmenta koji ih vidi značajnim komercijalno-iskoristivim bazenom za ostvarivanje profita. Istovremeno pojedine struke kao materijalni čuvari tih resursa, kao i samozatajni intelektualni radnici koji oblikuju identitet i znanje o baštini i kulturi, u opasnosti su da u znatnoj mjeri izgube iz ruku resurse koji su esencija identiteta. U tom smislu arhivski su i srodni stručni djelatnici dodatno odgovorni za stjecanje novih kompetencija i znanja kako bi se oduprli dijelu besmislene i štetne komercijalizacije neprofitnih sektora javnoga djelovanja u kulturi i znanosti.

Organizirana zajednica/društvo javnoj arhivskoj službi stoga povjerava brigu za informacije, dokumentarno znanje i arhivsku baštinu kao temelj identiteta na koji se nadograđuje konstrukt suvremenoga društva. Stoga i pitanja usmjeravanja i financiranja javne arhivske djelatnosti zahtijevaju veliku stručnu i političku ozbiljnost u daljnjim odlukama i postupcima.

Dr. sc. Dražen Kušen, arhivski savjetnik
član Hrvatskoga arhivističkog društva

PROGRAMI MEĐUNARODNOG TJEDNA ARHIVÂ

Hrvatski državni arhiv

Marulićev trg 21
10000 Zagreb
tel.: 01 4801 999
faks: 01 4829 000
Ravnatelj: dr. sc. Dinko Čutura
e-pošta: hda@arhiv.hr
<http://www.arhiv.hr/>

7. LIPNJA 2021.

Projekcija filma *Putovanje od analognog do digitalnog*
Autori programa: Vjeran Pavlinić i Mladen Burić, Hrvatska kinoteka
Dostupnost programa: YouTube kanal HDA-a od 12 sati

Internetska poveznica:

https://www.youtube.com/results?search_query=hrvatski+dr%C5%BEavni+arhiv

Program obuhvaća:

Kratki dokumentarni film iz nacionalne zbirke Hrvatske kinoteke Hrvatskoga državnog arhiva govori o postupku digitalizacije filma *Amor*, Ante Babaje, iz 1963. godine. Film je restauriran digitalnim postupkom 2013. godine.

8. LIPNJA 2021.

10:00 – 12:30

Virtualna konferencija *Kulturno-prosvjetne aktivnosti arhiva u uvjetima pandemije*
Autorica programa: dr. sc. Darija Hofgräff
Programski odbor Konferencije: Odsjek za kulturno-prosvjetne aktivnosti HDA-a

Internetska poveznica:

<https://zoom.us/j/3533578716?pwd=blhmS2srNU9oeGRSTjdXUGdSelpCdz09>

Sažeti opis programa:

Nemogućnost izravnih kontakata i nedostatak interakcije između arhivista i posjetitelja arhivskim su ustanovama nametnuli dodatni angažman i djelovanje u virtualnom svijetu uz upotrebu društvenih mreža, multimedijalnih usluga i sl. Sve to podrazumijevalo je objektivno sagledavanje kapaciteta arhivskih ustanova, upoznavanje s recentnim komunikacijskim mogućnostima, kreiranje novih ili preoblikovanje starih sadržaja i dr. Cilj je Konferencije osvrnuti se na proteklo razdoblje te iznijeti planove mogućih aktivnosti u budućnosti.

9. LIPNJA 2021.

14:30 – 15:30

Svečano otvorenje virtualne izložbe *Digitalizacijom sačuvana uspomena na ostvarenje hrvatske neovisnosti*

Autori izložbe: Snježana Ivanović, Dino Igrec i Anja Radelić

Internetska poveznica: <http://www.arhiv.hr/hr-hr/>

Sažeti opis programa:

Digitalizacijom sačuvana uspomena na ostvarenje hrvatske neovisnosti virtualna je izložba kojom Hrvatski državni arhiv, u okviru Međunarodnoga dana arhiva, obilježava tridesetu obljetnicu stvaranja suvremene hrvatske države. Izložbu čini digitalizirano arhivsko gradivo podijeljeno u dvanaest tematskih cjelina koje kronološki prate tijek osamostaljivanja Republike Hrvatske. Izložbom je predstavljeno raznorodno gradivo Odjela za zaštitu i obradu arhivskoga gradiva, poglavito Odsjeka za arhivsko gradivo od 1991., Središnjega fotolaboratorija i Hrvatske kinoteke – sveukupno 101 izložak iz 10 arhivskih fondova i zbirki od 1989. do 1994. Odabrano gradivo pretežno čine zapisi na papiru, fotografije i audiovizualni materijal na videokasetama (u digitalizaciji posljednjega umnogome je pomogao i Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domo-vinskog rata).

10. LIPNJA 2021.

12:00

Dječji dan u Hrvatskom državnom arhivu

Proglašenje pobjedničkih radova dječjeg natječaja na temu *Hrvatska u srcu*

Autorica programa: dr. sc. Darija Hofgräff

Internetska poveznica: <https://hr-hr.facebook.com/pages/category/Government-Organization/Hrvatski-dr%20arhiv-HDA-124359250912928/?form=MY01SV&O-CID=MY01SV>

Sažeti opis programa:

Hrvatski državni arhiv pozvao je svu zainteresiranu djecu od pet do petnaest godina da se priključe obilježavanju Međunarodnog dana arhiva svojim likovnim i literarnim radovima na temu *Hrvatska u srcu* koja je ove godine povezana s obilježavanjem tridesetogodišnjice hrvatske samostalnosti.

Državni arhiv u Bjelovaru

Trg Eugena Kvaternika 6

43000 Bjelovar

tel.: 043 244 487; 220 488

faks: 043 220 487

Ravnateljica: Martina Krivić Lekić

e-pošta: drzavni-arhiv-bj@bj.htnet.hr

<http://www.dabj.hr/>

9. LIPNJA 2021.

I.

13:00

Otvorenje izložbe *Gdje žive važni dokumenti?*

Autorica programa: Tatjana Ružić, viši arhivist

Trajanje programa: 9. – 30. lipnja 2021., trajno na mrežnim stranicama

II.

Virtualna izložba *Arhivi i digitalizacija - od mikrofilma do digitalnog arhiva* na mrežnim stranicama Državnoga arhiva u Bjelovaru

Autor programa: Senad Ađulović, viši arhivist

Internetska poveznica događaja: www.dabj.hr

Sažeti opis programa:

I.

Izložbom *Gdje žive važni dokumenti?* obilježiti ćemo 60 godina postojanja Državnog arhiva u Bjelovaru. Za ovako važnu obljetnicu odlučeno je prirediti izložbu koja će biti prilagođena školskom uzrastu, ali i svima zainteresiranima koji žele saznati što je arhiv, tko su arhivisti i koji posao arhivi obavljaju.

Na 10 panoa bit će opisan rad arhiva i život dokumenta od pismohrane do arhivskoga spremišta.

Izložba će biti postavljena u hodniku zgrade Arhiva te u virtualnom obliku na mrežnim stranicama ustanove. Na taj će način biti otvorena za javnost i korisnike usluga drugih ustanova koji se nalaze u zgradi, te za sve one koji je fizički nisu u mogućnosti posjetiti. Na dan otvorenja bit će predstavljena knjižica *Gdje žive važni dokumenti? Bjelovarskom arhivu za 60. rođendan.*

II.

Izložba *Arhivi i digitalizacija - od mikrofilma do digitalnog arhiva* prvi je puta postavljena 2019. godine povodom Noći muzeja. Povodom Međunarodnoga dana arhiva postavljamo je na mrežne stranice Arhiva kako bismo se pridružili zajedničkoj temi i učinili je trajno dostupnom.

Ova će izložba prikazati dio izvornoga arhivskoga gradiva pohranjenoga u Državnome arhivu u Bjelovaru, digitaliziranoga u sklopu nekoliko manjih projekata, koje se čuva pod signaturom i nazivom HR-DABJ-1201. Digitalna zbirka. Dijelovi digitalne zbirke okupljeni su i prezentirani na panoima pod zajedničkom temom kako bi se kroz manje, pregledne cjeline prezentirali posjetiteljima i budućim korisnicima arhivskoga gradiva.

Državni arhiv u Dubrovniku

Sv. Dominika 1
22000 Dubrovnik
tel.: 020 321 031; 020 321 032
faks: 020 321 060
Ravnateljica: Nikolina Pozniak
e-pošta: dad@dad.hr
<http://www.dad.hr>

9. LIPNJA 2021.

I.
ASC Metković – Ploče – Opuzen
Virtualna izložba *Razglednice hrvatskih gradova i mjesta između dva svjetska rata - izbor iz osobnog fonda Andrije Ključke*
Autorica programa: Paulina Šiljeg

Internetske poveznice događaja:
<https://dolinaneretve.topoteka.net/>; <https://www.facebook.com/arhivskisabirnicentar-metkovicopuzenploce/>

II.
12:00
ASC Korčula – Lastovo
Virtualna dokumentarna izložba *Sad kralja imamo koji nas očinski ljubi – stogodišnjica oslobođenja od talijanske okupacije i pripajanje otoka Korčule Kraljevini SHS*
Autor programa: Tonko Barčot

III.
19:00
Predstavljanje knjige izabranih tekstova Antuna Vučetića *Studije iz dubrovačke prošlosti*
Autori programa: Državni arhiv u Dubrovniku te autori knjige, Lovro Kunčević i Ivan Viđen

Internetska poveznica događaja: www.dad.hr

Sažeti opis programa:

I.
Virtualna izložba *Razglednice hrvatskih gradova i mjesta između dva svjetska rata - izbor iz osobnog fonda Andrije Ključke* svojevrsan je vremeplov koji nam otkriva izgled ulica, trgova, važnih građevina i arhitektonskih cjelina naših gradova i mjesta u jednom specifičnom vremenskom razdoblju. Bilo je to vrijeme razglednica kao nezamjenjivoga medija komunikacije kojemu su nakladnici posvećivali osobitu pažnju. Osim što nam donose upečatljive fotografije i crteže, razglednice iz osobnoga fonda Andrije Ključke istovremeno plijene i svojim poledinama na kojima otkrivamo rodbinske i prijateljske veze Opuzenaca Andrije Ključke, aktivnoga sudionika društvenog života u dolini Neretve tih godina. Poruke koje iščitavamo kratke su i jezgrovite, ali u isto vrijeme tople i duhovite te često progovaraju jezikom koji rijetki još pamte ili kojim se koriste.

II.
Završetak I. talijanske okupacije i inkorporiranje otoka Korčule u Kraljevinu SHS bilo je velika povijesna prekretnica za otok. Te 1921. konačno su realizirane višedesetljetne težnje većine otočana za ulaskom u zajedničku južnoslavensku državu. Budući da se to zbililo s odmakom, dvije i pol godine po svršetku I. svjetskog rata i nastanku jugoslavenske države te s iskustvom poratne talijanske okupacije, taj je trenutak doživljen intenzivnije i sudbonosnije nego što bi to bilo 1918. Bili su to dani nikad dotad viđenoga slavlja i oduševljenja, rive i ulice preplavile su mase, a klicanju nije bilo kraja. Konačno izborena sloboda udisala se punim plućima, a vjera u ono što dolazi činila se neuništivom. U sjeni te erupcije oduševljenja odvijao se egzodus dijela talijanskih građana Korčule koji se nisu mogli pomiriti s povijesnim promjenama i krahom ideje talijanske Korčule. Virtualna će izložba fotografijama i dokumentima pokušati dočarati posebnost tih dana i prikazati povijesni slijed događaja, no isto tako i postaviti pitanje manipulacije nacionalnim osjećajima koja je dovela do izbjegličkog vala iz Korčule; o varljivosti očekivanja koja su tako glasno izvikivana tog 19. travnja 1921. ostajući trajno uklesana u kamenu najvažnijega gradskoga trga, ali i o izostanku katarze (nužne akvizicije novog doba) i otvorenim ranama u društvenome tkivu grada koje će se još više produbiti u II. svjetskom ratu.

III.
Predstavljanje knjige izabranih tekstova Antuna Vučetića naslovljena *Studije iz dubrovačke prošlosti* koju su priredili Lovro Kunčević i Ivan Viđen. Antun Vučetić (1845. – 1931.) bio je plodan povjesničar i pedagog te prvi direktor dubrovačkoga arhiva nakon njegova osamostaljenja 1920. godine. Ovim se izdanjem Državni arhiv u Dubrovniku prisjeća stogodišnjice svoga osamostaljenja od Kotarskoga poglavarstva, odnosno, osnutka arhiva kao samostalne ustanove te devedesete obljetnice Vučetićeve smrti. O knjizi će govoriti ravnateljica Arhiva Nikolina Pozniak, te autori Lovro Kunčević i Ivan Viđen. Predstavljanje će biti održano u atriju palače Sponza 9. lipnja 2021. godine, u 19 sati.

11. LIPNJA 2021.

12:00
Državni arhiv u Šibeniku, Državni arhiv u Dubrovniku, Državni arhiv u Splitu, Državni arhiv u Zadru

Predstavljanje prvoga broja časopisa *Vjesnik dalmatinskih arhiva - Izvori i prilozi za povijest Dalmacije*
Autori programa: Državni arhiv u Šibeniku, Državni arhiv u Zadru, Državni arhiv u Splitu, Državni arhiv u Dubrovniku

Internetska poveznica događaja: www.vda.hr

Sažeti opis programa:

Vjesnik dalmatinskih arhiva – Izvori i prilozi za povijest Dalmacije osnovan je kao zajednički godišnji časopis državnih arhiva u Dubrovniku, Splitu, Šibeniku i Zadru. Povodom Međunarodnoga dana arhivâ predstavljamo prvi broj časopisa u kojemu se donosi jedanaest recenziranih znanstvenih radova te sedam nerecenziranih prikaza, recenzija i nekrologa. Časopis je ponajprije namijenjen objavljivanju priloga arhivske provenijencije bilo da je riječ o objavi izvora, arhivističkim prikazima pojedinih dokumentacijskih cjelina ili pak o radovima nastalima na temelju izvornoga arhivskoga gradiva. Uz tiskani časopis bit će prikazana i mrežna stranica časopisa (www.vda.hr)

Državni arhiv u Gospiću

Kaniška 17
53000 Gospić
tel.: 053 560 440
faks: 053 560 441
Ravnatelj: Ivica Mataija
e-pošta: info@arhiv-gospic.hr
<http://www.arhiv-gospic.hr/>

7. LIPNJA 2021.

Otvorenje izložbe *Domovinski rat u Lici iz fototeke Vile Velebita*
Autor izložbe: Ivica Mataija

Internetska poveznica događaja: www.arhiv-gospic.hr

Sažeti opis programa:

Izložbom *Domovinski rat u Lici iz fototeke Vile Velebita* Državni arhiv u Gospiću obilježava Međunarodni dan arhiva i tridesetu obljetnicu početka Domovinskoga rata. Izložene fotografije kronološki oslikavaju svu slojevitost onodobnoga društvenoga života zabilježenu objektivom fotoaparata dopisnika Vile Velebita. U prizorima ratnih razaranja i stradanja, braniteljske hrabrosti i nastojanja da se srušeno i oštećeno što prije obnovi i u teškim ratnim okolnostima sačuvaju elementarne društvene funkcije, iščitava se specifična i vrlo živa lička odlučnost, međusobna solidarnost, solidarnost svih onih koji su suosjećali s patnjama ljudi na ovim prostorima, te iznimna vjera u pobjedu života nad sveprisutnom smrću.

Državni arhiv u Gospiću preuzeo je fototeku časopisa *Vile Velebita* u kojoj se nalazi više od 1000 fotografija Vilinih suradnika nastalih u razdoblju 1991. – 2000., a u rujnu 2020. arhivistički je obrađena, opisana i oblikovana zbirku pod nazivom *Zbirka fotografija Vila Velebita*, HR-DAGS-303. Odabrane fotografije za izložbu digitalizirane su, a izložba će osim u izložbenim prostorijama korisnicima biti dostupna u digitalnoj formi i na mrežnim stranicama Arhiva.

Državni arhiv u Karlovcu

Ljudevita Šestića 5
47000 Karlovac
tel.: 047 412 366; 412 361
faks: 047 412 362
Ravnateljica: Davorka Janković-Škrčić
e-pošta: daka-arhiv@ka.t-com.hr
<http://www.da-ka-hr/>

8. LIPNJA 2021.

10:00 – 12:30

Sudjelovanje u virtualnoj konferenciji *Kulturno-prosvjetne aktivnosti u uvjetima pandemije* u organizaciji Odsjeka za kulturno-prosvjetne aktivnosti Hrvatskoga državnog arhiva

Internetska poveznica:

<https://zoom.us/j/3533578716?pwd=blhmS2srNU9oeGRSTjdXUGdSelpCdz09>

9. LIPNJA 2021.

12:00

I.

Promocija knjige *Mjesni narodni odbori Državnog arhiva u Karlovcu*

II.

Promocija kataloga tvornice Mustad iz Karlovca
Autorice programa: Silvija Štakorec i Marica Basar
Trajanje programa: 9. lipnja – 30. lipnja 2021.

Internetska poveznica događanja: www.da-ka.hr

Sažeti opis programa:

I.

U godini održavanja lokalnih izbora objavljujemo vodič *Mjesni narodni odbori Državnog arhiva u Karlovcu* posvećen najnižim tijelima lokalne uprave koja su od 1945. do 1952. godine djelovala na području nadležnosti Državnoga arhiva u Karlovcu. U ovim pandemijskim uvjetima umjesto promocije u prostorijama Državnoga arhiva u Karlovcu ovo izdanje najavljujemo na mrežnim stranicama. Samo izdanje namijenjeno je istraživačima i drugim korisnicima zainteresiranim za proučavanje lokalne povijesti kao i djelatnicima Arhiva. U njemu donosimo podatke o administrativno-teritorijalnoj podjeli područja na kojemu DAKA obavlja poslove arhivske službe za razdoblje od 1945. do 1952. godine, podatke o mjesnim narodnim odborima, njihovoj povijesti, unutar-njem ustrojstvu i djelatnosti te podatke o gradivu nastalom njihovim radom.

II.

U vremenu digitalne kupnje/prodaje predstavljamo digitalizirani katalog proizvoda tvornice Mustad iz Karlovca iz 1933. godine. Katalog sadrži fotografije i opis proizvoda Tvornice. Predstavljani su metalni proizvodi kao što su peći, čavli, ograde, bravarski

proizvodi, mišolovke, brnjice za volove i mnogi drugi proizvodi potrebni u graditeljstvu. Katalog je kao takav vrijedan izvor informacija o uporabnim metalnim predmetima od prije gotovo stotinu godina – od dizajna sve do izvedbenih tehničkih mogućnosti svog vremena.

Katalog je popraćen kratkom poviješću tvornice Mustad iz Karlovca.

Državni arhiv za Međimurje

Štrigova 102
40312 Štrigova
tel.: 040 312 600
faks: 040 312 600
Ravnatelj: Jurica Cesar
e-pošta: dram@dram.hr
<http://www.dram.hr/>

9. lipnja 2021.

Građevinske i uporabne dozvole od 1945. do 1993. godine
Autori programa: Državni arhiv za Međimurje

Internetska poveznica događanja: www.dram.hr

Sažeti opis programa:

U povodu obilježavanja Međunarodnoga dana arhiva temom Digitalizacija naša svagdašnja javnosti će se prezentirati baza od otprilike 60.000 građevinskih i uporabnih dozvola izdanih u razdoblju od 1945. do 1993. godine. Ovim programskim rješenjem digitalizacije osnovnih podataka omogućit će se predaja zahtjeva za preslikom građevinske/uporabne dozvole te izdavanje preslika građevinskih/uporabnih dozvola koje čuva Državni arhiv za Međimurje. Programsko web-rješenje (aplikacija) omogućit će:
- pretragu pojedinog predmeta građevinske/uporabne dozvole
- predaju zahtjeva za izdavanje preslika
- slanje upita ako nema rezultata pretrage.

Tražitelj preslika pretražuje bazu podataka Državnog arhiva Međimurje, pronalazi podatke temeljem dostupnih rezultata i pomoću forme može zatražiti kopiju preslika traženih predmeta. Nakon zaprimljenog zahtjeva Državni arhiv za Međimurje svu komunikaciju s tražiteljem može obaviti e-poštom.

Državni arhiv u Osijeku

Kamila Firingera 1
31000 Osijek
tel.: 031 207 240
faks: 031 200 337
Ravnatelj: dr. sc. Dražen Kušen
e-pošta: dao@dao.hr
<http://www.dao.hr/>

7. LIPNJA – 11. LIPNJA 2021.

I.

9:00 – 14:00
9. lipnja 2021; 9:00 – 20:00

Dani otvorenih vrata Arhiva
Autori programa: arhivisti DAOS-a
Internetska poveznica događanja: <http://dao.hr>

II.

9:00 – 14:00
Vodstvo kroz arhivska izdanja i njihova promotivna prodaja
Autori programa: djelatnici DAOS-a
Internetska poveznica događanja: <http://dao.hr>

III.

9:00 – 14:00
9. lipnja 2021; 9:00 – 20:00

Izložba *Konzervatorsko-restauratorski radovi u 7 državnih arhiva - postav u DAOS-u*
Autor programa: Hrvatski državni arhiv
Internetska poveznica događanja: <http://dao.hr>

Sažeti opis programa:

I.

Organizirana stručna vodstva uz poštivanje propisanih mjera zaštite i prethodnu najavu telefonom ili e-poštom obuhvatit će stručno vodstvo kroz arhivska spremišta, izložbene prostore, čitaonicu, knjižaru i suvenirnicu.

Posjetitelji će s jedne strane imati prilike vidjeti izgled zatvorenih arhivskih spremišta i arhivsko gradivo koje se u njima čuva, a s druge strane proći kroz sve otvorene arhivske prostore s javnom namjenom i dio arhivske knjižnice. U arhivskoj knjižari i suvenirnici susrest će se s bogatstvom arhivskih izdanja i zanimljivim suvenirima.

U sadašnjoj se zgradi osječki arhiv nalazi od 1975. godine. Zgrada je građena početkom 18. stoljeća u sklopu izgradnje osječke Tvrđe. Prostire se na oko 2000 kvadratnih metara od čega na arhivska spremišta otpada oko 1500, a ostalo na druge javne prostore za korisnike te radne prostore djelatnika. Nakon Domovinskog rata, 1996. godine, zgrada je obnovljena, a od 2018. godine dodatno su uređeni prostori za javna događanja: korisnička čitaonica povezana s knjižnicom i prijamnim uredom, višenamjenska dvorana u prizemlju južnog krila zgrade, otvoreni hodnik ispod arkada u prizemlju istočnoga

krila zgrade koji se koristi za postav arhivskih izložbi dostupnih posjetiteljima 24 sata dnevno i 365 dana u godini.

II.
Stručni će djelatnici Arhiva uz poštivanje propisanih mjera zaštite posjetitelje upoznati s objavljenim arhivskim izdanjima uz mogućnost kupnje knjiga po promotivnim cijenama. Radi se o više od 120 izdanja iz bogate izdavačke djelatnosti Državnoga arhiva u Osijeku. Uz brojne se knjige mogu kupiti i arhivski suveniri.

Državni arhiv u Osijeku i njegovi djelatnici već desetljećima prepoznaju nakladništvo kao jednu od bitnih sastavnica svojega djelovanja i suradnje s nizom vanjskih suradnika. Tako je u nakladi Državnoga arhiva u Osijeku objavljen velik broj pojedinačnih izdanja različitoga opsega – od monografija, objavljenih izvora, kataloga izložbi te časopisa *Glasnik arhiva Slavonije i Baranje*. Do sada su priređena i objavljena i dva značajna niza: Kanonske vizitacije kao završeni niz i Izvori za povijest Osijeka i Slavonije kao niz koji se nastavlja objavljivati u kontinuitetu. Arhiv također objavljuje i obavijesna pomagala (inventare) značajnijih fondova i zbirki iz fundusa ove ustanove.

Sređivanje arhivskoga gradiva i njegova zaštita svoj konačni smisao imaju u prezentaciji i korištenju, a svako objavljeno obavijesno pomagalo (inventar) arhivskoga fonda i zbirke postaje polazište novim istraživačima za susret s nepoznatim područjem koje je neki arhivist već „prehodio, izmjerio, mapirao i opisao“. Svojom izdavačkom djelatnošću Arhiv nudi veliki nakladnički mozaik različitih izdanja povezanih s arhivom, arhivskom baštinom, poviješću Osijeka, Slavonije, Baranje i Srijema u užem i širem smislu. Svaka od tih publikacija jedna je od kockica u mozaiku koji nama i budućim generacijama razotkriva vezu čovjeka, prostora i zbivanja u prošlosti.

III.
Gostujuća izložba Hrvatskoga državnog arhiva sastoji se od 13 plakata sa stručnim temama konzervatorsko-restauratorskih radova i istražnih radova na arhivskom i knjižnom gradivu koji su se provodili u konzervatorsko-restauratorskim odjelima pojedinih državnih arhiva. Teme su također obuhvatile istraživanja vodenih znakova na papirima, dokumentiranje i fotodokumentiranje provedenih konzervatorsko-restauratorskih radova, dijagnostiku oštećenja, odabir najprikladnijih metoda, postupaka i materijala. Konzervatorsko-restauratorski radovi provedeni su na različitim materijalima od pergamene, fotografija, papira i kože. Pozornost je posvećena i završnim radovima kao što su izrada retuša i zaštitne ambalaže za pohranu restauriranoga gradiva.

Uz plakate konzervatorsko-restauratorskih radova sedam državnih arhiva postav Izložbe u Državnom arhivu u Osijeku obogaćen je dodatkom koji obuhvaća: primjere zaštitne ambalaže za arhivsko gradivo izrađene u radionici DAOS-a, primjere arhivskoga gradiva iz fundusa DAOS-a s izvršenim konzervatorsko-restauratorskim zahvatima u radionicama HDA-a i DAOS-a, primjer oštećenoga gradiva i izrađene replike arhivskoga gradiva.

Postav Izložbe u DAOS-u otvoren je na Dan Državnoga arhiva u Osijeku, 3. ožujka 2021., i moguće ga je pogledati do kraja ovogodišnjega Međunarodnog tjedna arhivâ, 11. lipnja 2021.

8. LIPNJA 2021.

10:00 – 12:30

Sudjelovanje u virtualnoj konferenciji *Kulturno-prosvjetne aktivnosti u uvjetima pandemije* u organizaciji Odsjeka za kulturno-prosvjetne aktivnosti Hrvatskoga državnog arhiva

Internetska poveznica događanja:

<https://zoom.us/j/3533578716?pwd=blhmS2srNU9oeGRSTjdXUGdSelpCdz09>

9. LIPNJA 2021.

I.

9:00 – 20:00

Radionice digitalizacije

Autorica programa: Erika Žilić Vincetić

Internetska poveznica događanja: <http://dao.hr>

II.

12:00

Digitalno naše svagdašnje – vi tražite mi skeniramo

Autor programa: dr. sc. Dražen Kušen

Internetska poveznica događanja: <http://izlozbe.dao.hr>

Sažeti opis programa:

I.

Zainteresiranim će se korisnicima uz poštivanje svih propisanih epidemioloških mjera omogućiti ulaz u prostor za digitalizaciju Državnog arhiva u Osijeku, a djelatnici Arhiva, koji se bave digitalizacijom, prezentirat će postupak skeniranja i fotografiranja različitih vrsta i formata arhivskoga gradiva (od negativa i pozitiva fotografija preko razglednica, sitnog tiska, arhivskih spisa i arhivskih knjiga do velikih formata karata i nacрта).

II.

Izložbom se želi pokazati koje su vrste zapisa u Državnom arhivu u Osijeku digitalno dostupne – bilo da su digitalizirane na zahtjev korisnika nakon istraživanja u analognom obliku, bilo da se redovito istražuju u virtualnom obliku, bilo da je njihova digitalizacija tražena radi virtualne dostave i korištenja na daljinu. Radi se o najrazličitijim zapisima iz područja javne uprave, pravosuđa, školstva, zdravstva, gospodarstva, javnog i društvenog života, osobnih i obiteljskih fondova i zbirki.

Skeniranje na zahtjev obavljaju djelatnici Arhiva za potrebe korisnika radi digitalne uporabe za različite privatne, javne, imovinsko-pravne, dokazne, istraživačke, izdavačke, prezentacijske ili zabavne svrhe.

Od digitaliziranih sadržaja iz fundusa DAOS-a virtualno su u cijelosti dostupne samo pojedine virtualne izložbe, potom digitalizirani dijelovi ranijih analognih izložbi te izbor iz fundusa fotografija i razglednica. Ostali digitalni sadržaji, koji su pohranjeni na poslužitelju ustanove, korisnicima su dostupni samo na računalima u čitaonici DAOS-a. Naime, zbog nedostatnih materijalnih i ljudskih resursa digitalizacija je u ustanovi u prvoj fazi koja obuhvaća skeniranje i pohranu te mogućnost korištenja digitaliziranih sadržaja u čitaonici Arhiva. Virtualna dostupnost svih digitaliziranih sadržaja u fazi je pripreme pomoću projekta Ministarstva kulture i medija „e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine“.

Državni arhiv u Pazinu

Vladimira Nazora 3
52000 Pazin
tel.: 052 624 077
faks: 052 624 472
Ravnateljica: Mirela Mrak
e-pošta: dapa@dapa.hr
<http://www.dapa.hr/>

9. LIPNJA 2021.

13:00

Predstavljanje projekta objave zapisnika sjednica Oblasnog narodnog odbora za Istru (1945. – 1947.)

Autori programa: Vedran Dukovski, Gordan Grzunov

Sažeti opis programa:

Projekt objave transkripata zapisnika sjednica Oblasnog narodnog odbora za Istru (dalje: ONOI) osmišljen je u sklopu obilježavanja 75. godišnjice dolaska Međusavezničke komisije za razgraničenje s Italijom (ožujak/travanj 1946.) i odredbi Mirovne konferencije o priključenju Istre Jugoslaviji (listopad 1946.). Zapisnici sjednica ONOI-a podijeljeni su na zapisnike Izvršnoga odbora i zapisnike Oblasne skupštine za Istru. Oni vrlo zorno prikazuju društvene, gospodarske i političke procese s kojima su se ova tijela ONOI-a susretala. Jednako tako prikazuju i probleme na koje su nailazili, kako su ih rješavali ili pokušavali riješiti te u kojoj su mjeri uspjeli provesti određene gospodarske, društvene i političke reforme i procese. S obzirom da se radilo o razdoblju kada je državno-pravni status Istre bio vrlo neizvjestan, zapisnici svjedoče i o pripremama za dolazak Međusavezničke komisije za razgraničenje s Italijom u ožujku 1946., dokazivanju slavenstva Istre, skladnom suživotu Hrvata i Talijana u Istri, odnosno prikazuju proces priprema za teritorijalnu i nacionalnu integraciju Istre u sastav NRH u sklopu FNRJ. Jednako tako prikazuju unutrašnji ustroj i kadrovske probleme ONOI-a i nižih instanci vlasti kao što su kotarski, gradski, mjesni i seoski NO-i. Zapisnici također prikazuju međuodnos ONOI-a i nižih NO-a te međuodnos kotarskih, gradskih i mjesnih NO-a. Projekt prije svega cilja interesnu skupinu povjesničara-istraživača i entuzijasta zainteresiranih za poratno istarsko razdoblje. Objavom transkripata zapisnika ONOI-a omogućit će se i olakšati istraživačima i svima ostalima uvid u izvorne dokumente ONOI-a bez izdavanja originala – čime će se ujedno zaštititi izvorno gradivo.

Državni arhiv u Rijeci

Park Nikole Hosta 2
51000 Rijeka
tel. : 051 336 445
faks: 051 336 447
Ravnatelj: Markus Leideck
e-pošta: pisarnica@riarhiv.hr
<http://www.riarhiv.hr/>

9. LIPNJA 2021.

I.

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka

Riječka zavičajnost ili kako postati građanin Rijeke

Autori programa: dr. sc. Tea Perinčić, viša kustosica Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja i Markus Leideck prof., ravnatelj Državnog arhiva u Rijeci

Trajanje programa: 9. lipnja – 24. srpnja 2021.

II.

Restauracija povelje kojom Veliko i Malo općinsko vijeća Rijeke 23. ožujka 1823. prima Josipa Mailatha von Székelyja i njegove potomke obaju spolova u stališ patricija grada Rijeke

Autorica programa: mr.sc. Iva Gobić Vitolović, viši konzervator-restaurator

Internetska poveznica događanja:

<https://www.youtube.com/channel/UCV08cWWgbduC7kxYGfsly3A>

Sažeti opis programa:

I.

Ovom izložbom Državni arhiv u Rijeci i Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka predstavljaju diplome iz fundusa ustanova kojima je Gradsko vijeće Rijeke u razdoblju od 17. do 19. stoljeća primalo stanovnike Rijeke u povlaštenu sloj punopravnih građana. Novi građani taj su status zaslužili svojim radom, doprinosom Gradu i stanovnicima te svojom financijskom moći.

II.

Arhiv će videoprezentacijom javnosti predstaviti novu akviziciju i rad djelatnika na zaštiti arhivskoga gradiva. U ovoj je godini uz potporu Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske od privatnog posjednika otkupio predmetnu povelju koja je u prošlosti doživjela znatna oštećenja zbog neadekvatne pohrane i učestaloga korištenja. Prezentacijom će biti predstavljen rad djelatnika Arhiva na ovoj povelji koji predstavlja tek djelić njihova napora na zaštiti arhivskoga gradiva - srži djelatnosti i početka svake definicije arhivske ustanove. Bit će predstavljeni složeni konzervatorsko-restauratorski zahvati na povelji, njeno zaštitno snimanje i mrežna objava iste. Prezentacijom će se upotpuniti izložba *Riječka zavičajnost ili kako postati građanin Rijeke* u Mramornoj dvorani Guvernerove palače koja će ujedno biti dostupna na *YouTube* kanalu Arhiva.

11. LIPNJA 2021.

Otvorenje izložbe *Narodna zaštita Rijeka – povodom trideset godina neovisnosti Republike Hrvatske*

Autorica izložbe: Zrinka Tolić-Nikolić, viša arhivistica

Stručni suradnik: Veljko Bezjak

Internetska poveznica događanja: narodnazastitarijeka.riarhiv.hr

Sažeti opis programa:

Arhiv će u suradnji s Udrugom Narodne zaštite Domovinskog rata Primorsko-goranske županije mrežno predstaviti izbor iz gradiva fonda HR-DARI-1321 Narodna zaštita Općine Rijeka upotpunjen izborom iz drugih fondova i gradivom u privatnom vlasništvu. Izložbom će biti predstavljeno osnivanje i rad Narodne zaštite u Rijeci i okolici.

Državni arhiv u Sisku

Frankopanska 21

44000 Sisak

tel.: 044 525 060

faks: 044 540 860

Ravnateljica: Nela Kušanić

e-pošta: info@dask.hr/

<http://www.dask.hr>

9. LIPNJA 2021.

9:00

Otvorenje virtualne izložbe *Ratna fotografija - Banovinsko i Posavsko bojište, 1991. - 1995.*

Autor izložbe: Dario Franić, arhivist

Izložbu za objavu na internetskoj stranici pripremila: Martina Vipotnik, arhivistica

Trajanje programa: 9. lipnja – 14. kolovoza 2021.

Internetska poveznica događaja: <https://www.dask.hr/projekti/virtualne-izlozbe>

Sažeti opis programa:

Riječ je o užem izboru eksponata prvi puta izloženima na izložbi postavljenoj u čitaonici Državnog arhiva u Sisku 2012. godine. Izbor od 40-ak fotografija ovoga ćemo puta objaviti u virtualnome obliku na mrežnim stranicama DASK-a.

“Ova je izložba prije svega namijenjena promoviranju fotografskoga gradiva Državnog arhiva u Sisku, odnosno naših zbirki dokumentarnih fotografija s tematikom Domovinskoga rata. Uz njih su izložene i fotografije Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata te vojnika fotoamatera i novinara koji su bili izravni svjedoci ratnih zbivanja i kojima zahvaljujemo na svesrdnoj pomoći. Izložba obrađuje temu ratne fotografije na prostoru djelovanja Državnoga arhiva u Sisku, dakle bivšeg Banovinskog i dijelom Posavskog ratišta.

Fotografije ilustriraju svakodnevni život na prvoj liniji fronta i pozadini, prikazuju patnje prognanika, ruševine gradova i vjerskih objekata, pustoš ratnih zbivanja. Namjera nam je bila prikazati rezultate rata. Namjerno nisu detaljno opisane i nisu navedena imena pojedinaca na njima iako su možda i identificirana. Svi ljudi na fotografijama svedeni su na zajednički nazivnik - žrtve.” (iz kataložkog opisa: Dario Franić)

Državni arhiv u Slavonskom Brodu

Ulica Augusta Cesarca 1
35000 Slavonski Brod
tel.: 035 446 573
Ravnatelj: mr. sc. Ivan Medved
e-pošta: dasb@dasb.hr
<http://www.dasb.hr>

10. lipnja 2021.

12:00

Otvorenje izložbe *Poplave, potresi, požari i epidemije u povijesnim izvorima*
Autori izložbe: Mislav Radošević, Domagoj Zovak

Internetska poveznica događaja: www.dasb.hr

Sažeti opis programa:

Javnost se izložbom želi podsjetiti na prirodne katastrofe (poplave, potresi, požari i epidemije) na području brodskog Posavlja o kojima postoji trag u arhivskim izvorima Državnog arhiva u Slavonskom Brodu. Na Izložbi će biti predstavljeni i neki tragični događaji koji su obilježili druge sredine, a o kojima postoje zapisi u slavonskobrodskom državnom arhivu.

Izložba vremenski obuhvaća događaje od prve polovine 19. stoljeća sve do sedamdesetih godina 20. stoljeća. Značajan dio izvora govori o epidemijama koje su obilježile 19. i 20. stoljeće (kolera, velike boginje, španjolska gripa), spominju se brojne poplave, izlivanje rijeke Save te razorni potresi i požari koji su uzrokovali ne samo veliku materijalnu štetu nego i ljudska stradanja.

Državni arhiv u Splitu

Ulica glagoljaša 18
21000 Split
tel.: 021 348 914
faks: 021 344 206
Ravnateljica: Marina Grgičević
e-pošta: administracija@das.hr
<http://www.das.hr/>

9. LIPNJA 2021.

I.

Ususret 70. rođendanu Državnog arhiva u Splitu

II.

„Nedjelja arhiva“ 1956. g.

III.

Digitalni arhiv mapa

IV.

VDA – mrežna stranica časopisa

Autori programa: Državni arhiv u Splitu

Program pod brojem IV realiziran je u suradnji četiriju državnih arhiva: DAZD, DAŠI, DAST i DADU

Trajanje programa: lipanj – prosinac 2021.

Internetske poveznice događaja:

www.das.hr;

www.vda.hr

Sažeti opis programa:

I.

Predstavljamo prvu u nizu predviđenih izložbi u povodu obilježavanja 70. godišnjice Državnog arhiva u Splitu. Od 1/1958. do 28/2018. godine izlazi serijska publikacija, u početku u nakladničkoj cjelini Izdanja Historijskog/Povijesnog arhiva u Splitu, a od 8. sveska pod naslovom „Građa i prilozi za povijest Dalmacije“. Izdano je više od 20 brošura i knjiga: katalozi izložbi, posebna izdanja i izdanja u suradnji s drugim nakladnicima. Izložit će se svi primjerci časopisa, njihove skenirane naslovnice bit će objavljene na mrežnoj stranici zajedno s 2. sveskom u pdf-formatu: Četiri priloga / Srećko Diana, Benedikta Zelić-Bučan, Vladimir Rismondo, Danica Božić-Bužančić. [Izdanja Historijskog arhiva - Split], 1960.

II.

Retrospektivna izložba od „Nedjelje arhiva“ iz 1956. do „Digitalnog našeg svagdašnjeg“. Prva izložba arhivskoga gradiva koju je upriličio tadašnji Arhiv grada Splita bila je postavljena u rujnu 1956. u velikoj dvorani Državnog arhiva u Splitu i prikazuje fotografije, brošure, pozivnice, plakate s događanja i izložbi tijekom 65 godina izložbene djelatnosti. Izložba se može pogledati i u virtualnom okruženju, na mrežnoj stranici www.das.hr.

III.
Promocija preglednika Arhiva mapa za Istru i Dalmaciju. Na www.das.hr, u izborniku Korištenje gradiva – Digitalizirano arhivsko gradivo svim korisnicima omogućujemo pregledavanje više od 7000 listova kartografskog gradiva prve službene katastarske izmjere Dalmacije i Istre iz prve polovine 19. stoljeća.

IV.
U suradnji četiriju državnih arhiva s područja Dalmacije 2020. izašao je prvi broj časopisa „Vjesnik dalmatinskih arhiva“: Izvori i prilozi za povijest Dalmacije. Časopis predstavljamo na mrežnoj stranici www.vda.hr.
Opisanim programima jačamo mrežnu suradnju sa srodnim ustanovama i zainteresiranim korisnicima.

Državni arhiv u Šibeniku

Velimira Škorpika 6/A
22000 Šibenik
tel.: 022 312 514
faks: 022 312 514
Ravnateljica: mr. sc. Nataša Mučalo
e-pošta: dasi@dasi.hr
<http://www.dasi.hr/>

9. LIPNJA 2021.

Predstavljanje programa *Digitalni arhiv DAŠI*
Autor programa: Nataša Mučalo

Internetska poveznica događanja: digitalni.dasi.hr

Sažeti opis programa:

Državni arhiv u Šibeniku povodom Međunarodnog dana/tjedna arhiva 2021. predstavlja Digitalni arhiv DAŠI na kojemu će objavljivati digitalizirano arhivsko gradivo, razne tematske sadržaje, virtualne izložbe i digitalna izdanja.

11. LIPNJA 2021.

12:00

Državni arhiv u Šibeniku, Državni arhiv u Dubrovniku, Državni arhiv u Splitu, Državni arhiv u Zadru

Predstavljanje prvog broja časopisa *Vjesnik dalmatinskih arhiva - Izvori i prilozi za povijest Dalmacije*

Autori programa: Državni arhiv u Šibeniku, Državni arhiv u Zadru, Državni arhiv u Splitu, Državni arhiv u Dubrovniku

Internetska poveznica događaja: www.vda.hr

Sažeti opis programa:

Državni arhiv u Dubrovniku, Državni arhiv u Splitu, Državni arhiv u Šibeniku i Državni arhiv u Zadru predstaviti će tiskano izdanje prvog broja i mrežnu stranicu časopisa *Vjesnik dalmatinskih arhiva - Izvori i prilozi za povijest Dalmacije* (VDA). Časopis objavljuje radove iz područja arhivističke teorije i prakse, radove o povijesti Dalmacije iz gledišta različitih društvenih i humanističkih znanosti temeljenih na istraživanjima izvornog arhivskog gradiva pohranjenoga u arhivskim i ostalim baštinskim institucijama u Hrvatskoj i inozemstvu te radove koji se temelje na objavi izvora i manjih cjelina izvornog gradiva (inventari, prijepisi, prijevodi, preslici karata i grafika, regesta i dr.). Predstavljanje prvog broja tiskanog izdanja i mrežne stranice bit će održano u Gradskoj knjižnici *Juraj Šižgorić* u Šibeniku 11. lipnja 2021. godine s početkom u 12 sati.

Državni arhiv u Varaždinu

Koprivnička 51
42000 Varaždin
tel.: 042 332 500
faks: 042 332 508
Ravnatelj: Damir Hrelja
e-pošta: dav@dav.hr
<http://www.dav.hr/>

9. LIPNJA 2021.

11:00

Predstavljanje programa *Iz analognog u digitalno*

Autor projekta: Damir Hrelja

Stručni suradnici: Kruno Sudec, Krešimir Lukinić, Vojmir Sabolić

Tehnički suradnik: Krešimir Stančić

Trajanje programa: 9. lipnja – 30. rujna 2020.

Internetska poveznica događanja: www.dav.hr

Sažeti opis programa:

Iz analognog u digitalno naziv je videozapisa kojim će biti predstavljen projekt digitalizacije VHS kasete realiziran u Državnome arhivu u Varaždinu u drugoj polovici 2020. godine. Radi se o 136 VHS kaseti koje se nalaze u posjedu Udruge veterana 7. gardijske brigade Puma i u privatnim zbirkama. Videomaterijal nastao je u razdoblju od 1990. do 2002., a najvećim se dijelom odnosi na djelovanje Puma u Domovinskome ratu i njihove aktivnosti u poslijeratnome razdoblju.

U videozapisu će između ostaloga biti predstavljeni i specifični problemi s kojima su se susretali djelatnici arhivske struke tijekom procesa digitalizacije.

Projekt je nastavak aktivnosti Državnoga arhiva u Varaždinu na prikupljanju arhivskoga gradiva tematski vezanog uz Domovinski rat.

Državni arhiv u Virovitici

Trg bana J. Jelačića 24
33000 Virovitica
tel.: 033 801 900
faks: 033 801 902
Ravnateljica: Dijana Cenger
e-pošta: arhiv.virovitica@vt.t-com.hr
<http://www.davt.hr/>

9. LIPNJA 2021.

Otvorenje virtualne izložbe *Digitalno putovanje kroz vrijeme - stazama Virovitičana do hrvatske neovisnosti*

Autori programa: Stanislav Artuković, prof. i Ivona Šantić, prof.

Internetska poveznica događanja:

www.davt.hr;

Sažeti opis programa:

Prošlo je 30 godina otkada je predsjednik Hrvatskoga sabora Žarko Domljan izjavio: „Rođena je država Hrvatska! Neka joj je dug i sretan život!“ Bilo je to 25. lipnja 1991., kad je donesena povijesna odluka o razdruživanju od ostalih republika SFRJ. Upravo te godine na ovim se prostorima počinju odvijati događaji koji će se uvijek pamtili u povijesti našega naroda. Bili su to dani ponosa i prkosa, krvavi i teški dani nakon kojih je ostvaren san o slobodnoj i samostalnoj državi. Ono što je za pojedinca dom, to je za narod država. Da bi stvorio svoju državu, hrvatski narod morao je proći kroz kamenu pustinju patnje, teška iskušenja te položiti velike žrtve. U svim tim zbivanjima zapaženu ulogu imali su stanovnici Virovitice i virovitičkoga kraja. Izložbom stoga želimo podsjetiti na njihovu ulogu i doprinos tijekom 1991. jer riječima Milana Vukovića: „Rat za Hrvatsku je započeo u Virovitici“.

Izložba je nastala na temelju dostupnih izvora koje čuva Državni arhiv u Virovitici, brojeva Virovitičkoga lista koji je izražajno popratio sva događanja iz spomenutoga razdoblja te ostale dostupne literature i znanstvenih radova.

Podijeljena je u tri tematske cjeline:

1. Virovitica, politika, rat: najznačajniji politički i ratni događaji koji se tiču virovitičkog prostora i ovdašnjeg stanovništva.
2. Događanja u pozadini: istaknuti događaji civilnog društva koji su se odvijali u gradu i okolici.
3. Nikada zaboraviti! Spomen na poginule hrvatske branitelje s virovitičkog područja tijekom 1991. godine.

Državni arhiv u Vukovaru

Županijska 66
32000 Vukovar
tel.: 032 425 195; 032 333 934
faks: 032 450 066
Ravnatelj: Petar Elez
e-pošta: drzavni.arhiv.vu@davu.hr
<http://www.davu.hr/>

8. LIPNJA 2021.

10:00 – 12:30

Sudjelovanje u virtualnoj konferenciji *Kulturno-prosvjetne aktivnosti u uvjetima pandemije* u organizaciji Odsjeka za kulturno-prosvjetne aktivnosti Hrvatskoga državnog arhiva

Internetska poveznica događanja:

<https://zoom.us/j/3533578716?pwd=blhms2srNU9oeGRSTjdXUGdSelpCdz09>

9. LIPNJA 2021.

**Institut Društvenih znanosti Ivo Pilar - područni centar Vukovar,
Veleučilište Lavoslav Ružička Vukovar**

12:00

Predstavljanje knjige *Kulturni identitet Vukovara - prilozi za istraživanje baštine i baštinika*

Autori programa: doc. dr. sc. Mateo Žanić i Petar Elez, prof.

Internetska poveznica događaja: www.davu.hr

Sažeti opis programa:

Svrha je programa predstavljanje knjige *Kulturni identitet Vukovara - prilozi za istraživanje baštine i baštinika*. Izdavač je Državni arhiv u Vukovaru, a suizdavač Institut društvenih znanosti Ivo Pilar. Knjiga sadrži deset znanstveno-stručnih radova u kojima njihovi autori u kontekstu analize i istraživanja vukovarske kulturne baštine s pozicija sociologije, demografije, teorije književnosti, povijesti umjetnosti, urbanizma, muzejske i arhivske struke, ali i vlastitih sjećanja promišljaju kulturni identitet Vukovara i njegove bitne odrednice od 18. stoljeća do danas. Knjiga je tiskana 2021. godine i predstavlja prvi u nizu programa kojima Državni arhiv u Vukovaru obilježava tridesetu obljetnicu uspostave samostalne hrvatske države i Vukovarske bitke.

11. LIPNJA 2021.

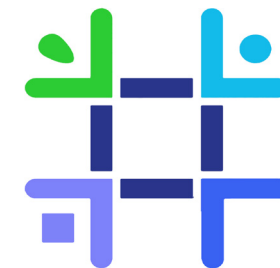
13:00

Otvaranje virtualne izložbe *Antun Smajić - ratne fotografije Vinkovaca i Nuštra 1991.*
Autori: Državni arhiv u Vukovaru i Antun Smajić

Internetska poveznica događaja: www.davu.hr

Sažeti opis programa:

Državni arhiv u Vukovaru u suradnji s Antunom Smajićem, poznatim vinkovačkim ratnim fotografom, priredit će virtualnu izložbu *Antun Smajić - ratne fotografije Vinkovaca i Nuštra 1991.* Izložba će sadržavati izbor Smajićevih fotografija iz postava izložbe "Vinkovci '91. / Fotografije: Antun Smajić" koju je autor fotografija u suradnji s Fotoklubom Vinkovci javnosti predstavio početkom rujna 2020. Težište virtualne izložbe bit će stavljeno na ratno razaranje kulturne i vjerske baštine Vinkovaca i Nuštra te stradanje, ali i herojski otpor njihovih stanovnika.

Državni arhiv u Zadru

Ruđera Boškovića 1
23000 Zadar
tel.: 023 211 530
faks: 023 214 908
Ravnatelj: dr. sc. Ante Gverić
e-pošta: dazd@dazd.hr
<http://www.dazd.hr/>

8. LIPNJA 2021.

10:00 – 12:30

Sudjelovanje u virtualnoj konferenciji *Kulturno-prosvjetne aktivnosti u uvjetima pandemije* u organizaciji Odsjeka za kulturno-prosvjetne aktivnosti Hrvatskoga državnog arhiva

Internetska poveznica događanja:

<https://zoom.us/j/3533578716?pwd=blhmS2srNU9oeGRSTjdXUGdSelpCdz09>

11. LIPNJA 2021.

12:00

Državni arhiv u Šibeniku, Državni arhiv u Dubrovniku, Državni arhiv u Splitu, Državni arhiv u Zadru

Predstavljanje prvog broja časopisa *Vjesnik dalmatinskih arhiva - Izvori i prilozi za povijest Dalmacije*

Autori programa: Državni arhiv u Šibeniku, Državni arhiv u Zadru, Državni arhiv u Splitu, Državni arhiv u Dubrovniku

Internetska poveznica događaja: www.vda.hr

Sažeti opis programa:

“Vjesnik dalmatinskih arhiva – Izvori i prilozi za povijest Dalmacije” osnovan je kao zajednički godišnji časopis državnih arhiva u Dubrovniku, Splitu, Šibeniku i Zadru. Povodom Međunarodnog dana arhiva predstavljamo prvi broj časopisa u kojemu se donosi jedanaest recenziranih znanstvenih radova te sedam nerecenziranih prikaza, recenzija i nekrologa. Časopis je ponajprije namijenjen objavljivanju priloga arhivske provenijencije – bilo da je riječ o objavi izvora, arhivističkim prikazima pojedinih dokumentacijskih cjelina ili pak o radovima nastalima na temelju izvornoga arhivskog gradiva. Uz tiskani časopis bit će prikazana i mrežna stranica časopisa (www.vda.hr)

Državni arhiv u Zagrebu

Opatička 29
10000 Zagreb
tel.: 01 4807 150
faks: 01 4807 157
Ravnatelj: Darko Rubčić
e-pošta: info@daz.hr
<http://www.daz.hr/>

8. LIPNJA 2021.

10:00 – 12:30

Sudjelovanje u virtualnoj konferenciji *Kulturno-prosvjetne aktivnosti u uvjetima pandemije* u organizaciji Odsjeka za kulturno-prosvjetne aktivnosti Hrvatskoga državnog arhiva

Internetska poveznica događanja:

<https://zoom.us/j/3533578716?pwd=blhmS2srNU9oeGRSTjdXUGdSelpCdz09>

11. LIPNJA 2021.

13:00

Predstavljanje knjige *Klotilda Buratti rođena barunica Vranyczany - Dobrinović (1835. – 1912.)* uz otvorenje popratne izložbe o barunici Klotildi.

Autorica: Mirjana Gulić

Internetska poveznica događaja: <http://daz.hr/klotilda/>

Sažeti opis programa:

Povodom Međunarodnog dana arhiva 2021. Državni arhiv u Zagrebu organizira predstavljanje knjige *Klotilda Buratti rođena barunica Vranyczany - Dobrinović (1835. – 1912.)* uz otvorenje popratne izložbe o barunici Klotildi.

Knjiga se temelji na iscrpnome istraživanju bogate arhivske građe iz čak 31 arhivskog fonda i zbirki iz nekoliko državnih arhiva, poglavito onoga u Zagrebu, ali i državnih arhiva u Splitu i Zadru, kao i Arhiva HAZU u Zagrebu.

Objavljivanje ove knjige predstavlja značajan doprinos poznavanju jedne iznimne žene koja je pomicala granice i čiji je doprinos kulturi Zagreba i Hrvatske druge polovine 19. i 20. stoljeća neizmerno velik, a danas gotovo nepoznat.

Knjiga ujedno daje doprinos boljem poznavanju obitelji Vranyczany - Dobrinović koja je pripadala društvenoj eliti na zalasku jedne ere, nešto što našoj historiografiji nedostaje.

Hrvatski muzej naivne umjetnosti

Ćirilometodska 3

10 000 Zagreb

Tel: 01 4851 911

Ravnateljica: Gabrijela Krmpotić Kos

e-pošta: info@hmnu.hr

<https://hmnu.hr/>

7. LIPNJA 2021.

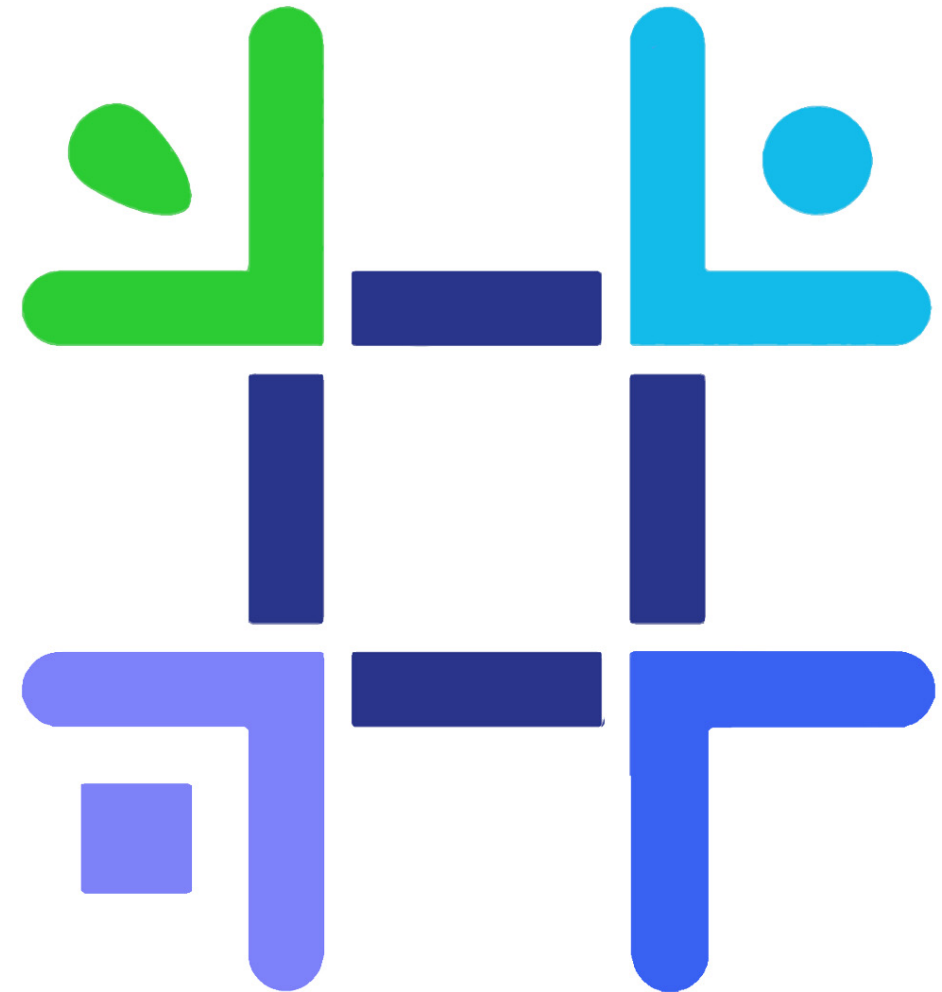
Prvijenci iz Arhive - digitalizirani katalogi klasika naivne umjetnosti

Autor programa: Mateja Fabijanić, kustosica dokumentaristica

Internetska poveznica događaja: <https://hmnu.hr/online-publikacije/>

Sažeti opis programa:

Hrvatski muzej naivne umjetnosti pripremio je izbor digitaliziranih kataloga iz Fonda izdavačke djelatnosti. Odabrani katalogi predstavljaju prve samostalne izložbe umjetnika u tadašnjoj Seljačkoj umjetničkoj galeriji, odnosno Galeriji primitivne umjetnosti (današnji HMNU). Uz tekstove o novootkrivenim umjetnicima i reprodukcije radova katalogi donose i promišljanja o pojavi „primitiva“ naših poznatih povjesničara umjetnosti: M. Bašičevića, O. B. Merina, M. Gvozdanović, R. Putara. Grafičko rješenje pojedinih kataloga potpisuje Ivan Picelj. Uz arhivske kataloge na mrežnoj stranici bit će moguće prelistati i aktualna digitalna izdanja. Projekt je iniciran s ciljem omogućavanja dostupnosti rijetke arhivske i dokumentarne građe svim zainteresiranim posjetiteljima. Katalogi ostaju javno dostupni na mrežnoj stranici i nakon manifestacije.

Hrvatsko arhivističko društvo

Hrvatsko arhivističko društvo strukovna je udruga koja okuplja i organizira stručne djelatnike i druge zainteresirane osobe i udruge radi promicanja i unapređenja arhivistike, arhivske struke kao i stručnog arhivskog rada u Republici Hrvatskoj. Društvo je osnovano 1954. pod nazivom Društvo arhivskih radnika Hrvatske, a od 1994. djeluje pod današnjim nazivom.

Osnovne su zadaće Društva:

- razvijanje svijesti o arhivskome gradivu kao općem kulturnom dobru i o potrebi njegove primjerene zaštite;
- unaprjeđenje stručnih standarda u obradi arhivskoga gradiva;
- poticanje i pomaganje obrazovanja i stručnog usavršavanja djelatnika u arhivima i pismohranama;
- poticanje zanimanja za korištenje arhivskoga gradiva i popularizacija arhivske djelatnosti;
- zaštita interesa arhivske struke;
- promicanje općih arhivističkih načela i posebno načela etičkog kodeksa arhivista;
- razvijanje suradnje sa srodnim udrugama i organizacijama u zemlji i inozemstvu.

U izvršavanju svojih zadaća Hrvatsko arhivističko društvo surađuje s ustanovama i udrugama na području Republike Hrvatske, osobito s arhivskim ustanovama i srodnim strukovnim udruženjima. Na međunarodnom planu Hrvatsko arhivističko društvo surađuje s tijelima Međunarodnog arhivskog vijeća, čije je Društvo član, te s nacionalnim arhivističkim udruženjima u većem broju europskih zemalja.

Hrvatsko arhivističko društvo
Marulićev trg 21
10000 Zagreb
tel. +385 (0) 98 9149 638 (tajnik)
tel. +385 (0)1 4801 906 (predsjednica)
e-pošta: had@arhiv.hr
<http://www.had-info.hr/>

Međunarodno arhivsko vijeće

International Council on Archives (ICA)

<http://www.ica.org/>

Međunarodno arhivsko vijeće - *International Council on Archives (ICA)* stručna je međunarodna arhivistička organizacija koja okuplja oko 1400 članova iz 199 zemalja i područja. Među članovima su nacionalni arhivi, stručna udruženja arhivista i drugih informacijskih stručnjaka, područni, gradski i lokalni arhivi, arhivi drugih organizacija ili pojedinaca te individualni članovi koji svojim osobnim angažmanom kroz djelovanje ICA-e žele doprinosti razvoju arhivske teorije i prakse u svijetu. Njezina je osnovna zadaća usmjerena na promicanje zaštite, razvoja i korištenja svjetske arhivske baštine, a njezin rad na zaštiti i očuvanju svjetske memorije usmjeren je i na unaprjeđivanje razmjene informacija uz poštovanje kulturnih različitosti. U osnovi njezinih nastojanja svijest je o vrijednosti arhivskih ustanova koje nose memoriju naroda, društava i njihovih identiteta, a ta je memorija ugaoni kamen suvremenog informacijskog društva. Arhivske su ustanove naime garancija službene informacije i znanja o povijesti pojedinih osoba, organizacija i država i time predstavljaju temelj zdrave demokracije, napretka i dobrog upravljanja.

Nastojanja ICA-e sukladna su nastojanjima pojedinih nacionalnih udruga i ustanova, a u onim područjima gdje slične nacionalne udruge još ne postoje, ICA nastoji pružati pomoć pri usmjeravanju profesionalnih nastojanja arhivista. Ona nastoji na različitim razinama, od lokalne do međunarodne, pružati potporu za razmjenu zajedničkih stručnih inicijativa. U okviru rada ICA-e osnivaju se *ad hoc* odbori i radne grupe na različitim razinama za rad na posebnim projektima i aktivnostima za rješavanje nekih gorućih pitanja. Na redovitoj godišnjoj konferenciji raspravljaju se glavni profesionalni problemi u interesu struke, a stručnoj su javnosti informacije o tom radu dostupne u redovitim godišnjim i povremenim publikacijama. Privremenim ili trajnim okupljanjem stručnjaka kroz sekcije povezane s posebnim sadržajima ili pitanjima objedinjuje se respektabilan rad brojnih profesionalnih udruga i arhivista međunarodnih organizacija lokalne uprave, poslovnih i radnih tijela, sveučilišta, vjerskih zajednica, parlamenta i političkih stranaka. Nazivi i interesi pojedinih sekcija potvrđuju sveobuhvatnost interesa ICA-e s obzirom na problematiku arhivske profesije u suvremenom svijetu: Sekcija za edukaciju i izobrazbu (SAE), Sekcija za arhive vjerskih tradicija (SAFT), Sekcija za bilježničke arhive (SAN), Sekcija za arhitektonske zapise (SAR), Sekcija za poslovne (*business*) arhive (SBA), Sekcija za međunarodne organizacije (SIO), Sekcija za književne i umjetničke arhive (SLA), Sekcija za lokalne, gradske i područne arhive (SLMT), Sekcija profesionalne udruge (SPA), Sekcija za sportske arhive (SPO), Sekcija za arhive i arhiviste parlamenta i političkih stranaka (SPP), Sekcija za arhive sveučilišta i znanstvenoistraživačkih instituta (SUV), Sekcija za arhive i ljudska prava (SAHR).

Uredila i lektorirala: Anamarija Pupić-Bakrač